

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Амикеевская основная общеобразовательная школа»
Муслимовского муниципального района Республики Татарстан

«Рассмотрена»
Руководитель ШМО
_____/Р.Д.Шамсова/
Протокол № __1__
от « 29 » августа 2025 г.

«Согласована»
Зам.директора по ВР
МБОУ «Амикеевская ООШ»
_____/Р.М.Хамматуллина/
от « 29 » августа 2025 г.

«Утверждена»
Директор МБОУ «Амикеевская ООШ»
_____/Г.Ш.Хакимова /
Приказ № 94
от « 29 » августа 2025 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
объединения дополнительного образования

художественное направление

«Мы играем в театр»

на 2025-2026 учебный год

учителя татарского языка и литературы Шамсовой Резиды Данифовны

Принята на заседании
педагогического совета
протокол № 1
от « 30 » августа 2025 г.

2025 год

“Без театр уйныйбыз” түгәрәгенә эш программасы

Аңлатма язуы

Театр – сәнгатьнең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию, сынлы сәнгатьне берләштерә. Сәнгатьле сөйләм формалаштырганда балага белем бирү шартлары гына түгел, ә аларны эшкәртәргә һәм үзләренә карашын билгеләргә дә мөмкинлек бирә. Моңың өчен иң әйбәт чара булып театральләштергән шөгыйльләр тора. Театр иң демократик, яшәү үзенчәлекләренә туры килерлек сәнгать төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә, коммуникатив шәхес формалаштырырга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театр сәнгате аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә белән танышалар, зәвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. Тормышның көзгесә булган әлеге сәнгать укучыларны яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баептырга, матур әдәбиятка кызыксыну уятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бүгенге көндә үсеп килүче яшәү буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе. Балага милли гореф-гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк. Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның гореф-гадәтләрен ихтирам итә белә. Туган телне, милли мәдәниятне өйрәнә һәм янәшә яшәүче башка халыкларның да теленә, мәдәниятенә, милли традицияләренә тирән ихтирам белән карый белүче балалар безнең мәгариф һәм милли мәдәниятне үстерүнең нигез ташын тәшкил итәргә тиеш. “Театр – яктылыкка, нурга илтә” түгәрәге укучыларның сәләтләрен ачарга, уй- хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә, ижади эшчәнлекне баепта.

Адам баласы, укучылар хисләр дәрәҗәсында яши, әйләнә-тирәдә булган вакыйгаларны йөрәге аша үткәрә. Бүгенге укучыларның күңел түрләренә үтеп кереп, аны уйланырга, нәтиҗә чыгарырга, сабак алырга ярдәм итүче иң кулай ысулларның берсе театр сәнгате дип уйлыйм. Жәмгыятьтә үз урыннарын табу, тормышның тайгак юлларында абынмау, үз кыйблаларын саклап калу, иң мөһиме – камил шәхес тәрбияләү бурычы өстендә эшләү күз алдында тотыла.

Электив курс дәрәҗәләре төрле формада үткәрелә. Күбрәк теоретик һәм практик юнәлештә эш башкарыла. Дәрәҗәләр, дәрәҗә-очрашу, дәрәҗә-экскурсияләр үткәрү дә күздә тотыла. Төп игътибар балаларның ижади сәләтен үстерүгә, аларны милли жанлы, милли рухлы итеп тәрбияләүгә, сәнгатьле һәм образлы сөйләм формалаштыруга, мөстәкыйль шәхес үстерүгә, әзерләүгә юнәлтелә.

Курс 5-9 сыйныф укучылары өчен төзелә. Актер, журналист һөнәрен үзләштерергә теләүчеләр өчен курсның әһәмияте мөһим.

Максаты :

1. Укучыларны татар театр сәнгатен аңларга һәм образларны ижәт итәргә өйрәтү.
2. Татар театры тарихы, анын беренче карлыгачлары, беренчел адымнары белән кызыксыну хисләре уяту.
3. Татар театры сәнгатенә мөхәббәт тәрбияләү, эхлак сыйфатлары формалаштыру, киләчәк тормышка әзерләү.
4. Сәнгатьле уку һәм сөйләм күнекмәләрен үстерү.
5. Ижади сәләтләрен үстерү һәм тирәнәйтү.

Бурычлары :

1. Театр сәнгатенәң мәгънәсен аңлауларына ирешү.
2. Образларны тормышчан ижәт итү серләренә төшендерү.
3. Театрның үткән юлын, аның беренче яралгыларын аңлауларына ирешү.
4. Драма жанрының төрләрен аера алуларын булдыру.
5. Классик әсәрләр сәхнәләштерү.
6. Төрле бәйге-ярышларда, ата-аналар алдында чыгышлар ясау.
7. Сүз сәнгатеннән алган белемнәрен тагы да тирәнәйтү, гомумиләштерү.

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

1. Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.
2. Татар театр сәнгате, аның тәүге адымнары, формалашу чоры, үткән юлы.
3. Милли театрыбыз, аның беренче карлыгачлары (Язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
4. Драма жанрлары.
5. Классик драма әсәрләре, классик драматурглар ижаты.
6. Актерлык бурычы, образга керү һәм тоемлап сөйләү.
7. Режиссер күрсәтмәләрен аңлый, үти белү.
8. Мәдәниятне аңлый белүче, ижади талантлы, эхлак сыйфатларына ия кеше булу.

Укучы эшли, башкара белергә тиеш :

1. Театр сэнгатен башка сэнгать төрләрәннән аера.
2. Татар театры тарихы, үткән юлы белән таныш.
3. Сэнгатьле сөйли, образга керә.
4. Актерлык талантына ия.
5. Ижади һәм мөстәкыйль, үз киңәшләрән башкаларга да бирә ала.
6. Драма төрләрән аера, классик әсәрләрне аңлый.
7. Сәхнә тормышы белән таныш, башка милләт театрлары белән дә кызыксына.

Курсның эчтәлегә

№	Бүлек исеме
1	Кереш дәрес
2	Татар театры тарихы
3	Татар театрының бүгенгесе, киләчәге
4	Теория
5	Сәхнә серләре
6	«Беренче театр» әсәре
7	Экскурсия
8	Г.Камалның "Бүләк өчен" спектаклен сәхнәләштерү. “Заманча шалкан әкитяе” спектаклен сәхнәләштерү.
9	Йомгаклау

Календарь-тематик планлаштыру

№	Дәреснең темасы	Сәгатьләр саны	Дәресне үткәру вакыты		Искәрмә
			Календарь вакыты	Фактик вакыты	
Кереш дәрес					
1	Кереш дәрес. Сәнгать төре буларак театр. Татар театр сәнгатенең роле, әһәмияте.	1	1.10		
2	Театр сәнгатенең төп үзенчәлеге.	1	1.10		
Татар театры тарихы					
3	Татар театры тарихы, аның беренче адымнары, үткән юлы. Татар театрының ачык рәвештә куелу тарихы	1	8.10		
4	Беренче драматурглар ижаты. Габдрахман Ильяси, Фатих Халиди, Гаяз Исхакий, Галиәсгар Камал, Кәрим Тинчурин.	1	8.10		
5	Театрның беренче карлыгачлары.	1	15.10		
6	«Сәяр» труппасы, аның ижаты, йолдызлары.	1	15.10		
7	Татар Дәүләт театры, аның беренче ижат труппасы.	1	22.10		
Татар театрының бүгенгесе, киләчәге					
8	Татар театрының бүгенгесе, киләчәге.	1	22.10		
9	Г.Камал һәм К.Тинчурин театры эшчәнлеге.	1	29.10		
10	М.Жәлил опера һәм балет театры, Яшь тамашачылар театрлары тарихы, эшчәнлеге.	1	29.10		
11-12	Г.Камалның "Бүләк өчен" спектаклен сәхнәләштерү.	2	5.11		
13-14	Г.Камалның "Бүләк өчен" спектаклен сәхнәләштерү.	2	12.11		

15-16	Якташ актерларыбыз ижаты. Театр сэнгате өлкәсендә эшлэгән актерлар белән очрашу.	2	19.11		
17	Минзәлә һәм Әлмәт театрлары.	1	26.11		
18	Бүгенге драматурглар, аларның ижат алымнары.	1	26.11		
19	Театр сэнгатенә өлеш керткән актерлар, актрисалар, режисерлар.	1	3.12		
Теория					
20	Драма жанрлары: трагедия, драма, мелодрама	1	3.12		
21	Комедия, водевиль.	1	10.12		
22	Сюжет. Композиция. Төенләнеш. Чишелеш.	1	10.12		
23	Конфликт. Ремарка.	1	17.12		
Сәхнә серләре					
24	Сөйләм үзенчәлекләре.	1	17.12		
25	Сэнгатыле сөйләм үстерү.	1	24.12		
26	Сэнгатыле сөйләм үстерү.	1	24.12		
27	Интонация. Басым.	1	7.01		
28	Сәхнәдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.	1	7.01		
29	Мимика бирү юллары.	1	14.01		
30	Хисләрне житкерү алымнары.	1	14.01		
31-32	“Укучы гаилә - укучы ил” конкурсында катнашу.	2	21.01		
33-34	“Татар сүзе” халыкара нәфис сүз телевизион бәйгесендә катнашу.	2	28.01		
Классик спектакльләр					
35-36	Г.Камал ижаты белән танышу. “Беренче театр” әсәрен карау.	2	4.02		
37-38	“Сәяр”, яшьләр һәм балалар театр конкурсларында катнашу.	2	11.02		
39-40	МОН РТ сайтында урнаштырылган мәктәп	2	18.02		

	укучыларының конкурс әсәрен сәхнәләштерү.				
41-42	МОН РТ сайтында урнаштырылган мәктәп укучыларының әсәрен сәхнәләштерү	2	25.02		
43-44	Ф.Яруллинның “Каракның бүреге яна” әсәрен сәхнәләштерү	2	4.03		
45-46	Ф.Яруллинның “Каракның бүреге яна” әсәрен сәхнәләштерү	2	11.03		
47-48	Минзәлә театрына экскурсия.	2	18.03		
49-50	Яр Чаллы татар дәүләт драма театрына экскурсия	2	25.03		
51	Г.Камал ижаты белән танышу. “Беренче театр” спектакленнән өзек сәхнәләштерү.	1	1.04		
52-53	Г.Камал ижаты белән танышу. “Беренче театр” спектакленнән өзек сәхнәләштерү.	2	1.04 8.04		
54	Яшь драматургларның ижаты белән танышу.	1	15.04		
55	Туфан Миңнуллин язган спектакльләренң актуальлеге.	1	15.04		
56-57	Т.Миңнуллинның “Әлдермештән Әлмәндәр” спектаклен карау.	2	22.04		
58-59	Т.Миңнуллинның спектаклен, “Әлдермештән Әлмәндәр” әсәрендә уйнаган артистлар белән танышу.	2	29.04		
60	Үткәннәре гомумиләштереп кабатлау, йомгаклау.	1	29.04		

Укытучы өчен ярдәмлекләр

Хәнүз Мәхмүтов, Илтани Илялова, Бәян Гыйззәт. Октябрьга кадәр татар театры. – Казан, 1988.

Б.Гыйззәт, Х.Мәхмүтов, А.Әхмәдуллин, И.Илялова. Татар совет театры. – Казан, 1975.

А.Әхмәдуллин. Сәхнә һәм тормыш. – Казан, 1976.

Р.Җиһаншина. Кунелем түреннән.

Төрле журналлар, альбомнар, белешмәләр, рәсем-фотолар, артист язмалары.

Әдәбият дәреслекләре.

Сәхнә эсәрләре

Ш.Галиев. Күңелле сәхнә.-Казан, 1971.

Ш.Мостафин. Безнең сәхнә. –Казан, 1989.

Мәзәкләр җыентыгы.

Классик драматурглар иҗаты үрнәкләре.

И.Нуруллин. Драматургиядә жанр формалары.

“Сәхнә” һәм “Ялкын” журналлары.

Ф.Яруллин. “Каракның бүреге яна”

150 Татар шәхесе

Оператор ЭДО ООО "Компания "Тензор"

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

**МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ "АМИКЕЕВСКАЯ ОСНОВНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ
ШКОЛА" МУСЛЮМОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ
ТАТАРСТАН**, Хакимова Гульнара Шариповна, ДИРЕКТОР

04.02.26 09:10
(MSK)

Сертификат 0D7EBDB5E96CD81E883517191AADE3F9